

سخن نخست

حیات و توانایی عملکرد سیستم شهری، رشد و توسعه یا افت و رکود آن در طول زمان، به چگونگی استفاده از منابع اقتصادی موجود در شهر و نحوه بهره‌مندی کنش‌های اقتصادی وابسته است. بی‌شک مدیریت بهینه‌ی این منابع محدود، فارغ از مطالعه، پژوهش و تدبیر و تحقیق در امور امکان‌پذیر نمی‌باشد. از این‌رو مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران به عنوان نهاد مطالعاتی شهرداری تهران با توجه به فلسفه وجودی و ظرفیت‌ها و توانمندی‌های خود به مدیریت فرآیندهای پژوهشی و انجام مطالعه و پژوهش در خصوص مسائل مدیریت شهری می‌پردازد، تا گامی هرچند اندک اما مؤثر در جهت تحلیل صحیح محیط، انتخاب بهترین اهداف و راهبردها و در نهایت ارتقای عملکرد مدیریت شهری بردارد.

در همین راستا طرح مطالعاتی «بازآرایی روابط مالی دولت و شهرداری‌ها در ایران» به همت این مرکز و بهره‌گیری از توان بخش خصوصی تعریف و به اجرا درآمده است که به دلیل اهمیت موضوع، گزارشات طرح مذکور به صورت دو جلد کتاب تحت عنوان «بازآرایی مناسبات مالی دولت و شهرداری‌ها؛ سازماندهی و تأمین مالی دولت محلی در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه» و «بازآرایی مناسبات مالی دولت و شهرداری‌ها» منتشر می‌گردد.

فهرست مطالب

۲۱	فصل اول: تقسیم وظایف میان سطوح مختلف دولت در ایران
۲۱	مقدمه
۲۲	۱- مسأله یابی حوزه های تمرکز و عدم تمرکز
۲۵	۱-۱- چگونگی پیدایش منظومه های پویایی رشد و توسعه
۲۵	۲-۱- منظومه های پویایی رشد و توسعه در ایران
۳۰	۳-۱- رویکردهای عدم تمرکز در اصلاح نهاد دولت (اصول و موازین کلی)
۳۶	۴-۱- گستره پرسش ها و سوالات پیش رو
۳۲	۲- دولت، تمرکز، عدم تمرکز و مطالبات پیش رو
۴۴	۱-۲- گستره های تمرکز و عدم تمرکز
۲۵	۲-۲- ایران در گستره تمرکز و عدم تمرکز
۴۷	۳-۲- تعامل و در هم تنیدگی مدارهای "تمرکز-عدم تمرکز"
۴۸	۴-۲- نقش عدم تمرکز در خلق دولت و مالیه عمومی سطح بندی شده
۵۰	۵-۲- مطالبات پیش روی توسعه کشور از تمرکز، عدم تمرکز و قانون اساسی کشور
۵۰	۳- مطالعه و استخراج وظایف سطوح مختلف دولت در قانون اساسی ایران
۵۷	۴- بررسی تقسیمات کشوری و سطوح مختلف دولت
۶۸	۵- بررسی تقسیم وظایف میان دولت مرکزی و دولت های استانی
۷۹	۱-۵- امور اجتماعی، رفاهی و فرهنگی
۷۹	۲-۵- امور زیربنایی و مسکن
۸۰	۳-۵- امور اقتصادی و مالی
۸۰	۴-۵- امور امنیتی و دفاعی
۸۰	۶- بررسی تقسیم وظایف میان دولت مرکزی و شهرداری ها
۸۱	۷- استخراج سیاست های کلی مدیریت امور محلی که در رویکردهای مجمع تشخیص مصلحت نظام در دست تهیه است
۹۷	۱-۷- سیاست های کلی و مدیریت محلی
۹۸	۲-۷- سیاست های کلی برنامه های توسعه کشور و مدیریت محلی
۱۰۰	۳-۷- چالش های ساختاری مدیریت محلی
۱۰۴	۴-۷- محورهای سیاست های کلی مدیریت محلی
۱۰۷	۸- استخراج مندرجات قوانین برنامه های توسعه در مورد انتقال برخی وظایف دولت مرکزی و استانی به شهرداری ها
۱۱۲	۱-۸- قانون برنامه سوم توسعه
۱۱۴	۲-۸- عدم تمرکز در قانون برنامه چهارم توسعه
۱۳۲	۳-۸- مصوبات شورای عالی اداری در زمینه عدم تمرکز
۱۴۵	۴-۸- عدم تمرکز در قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
۱۴۹	۹- بررسی مطالعات انجام شده در مورد چگونگی انتقال برخی وظایف دولت به شهرداری ها
۱۵۶	